

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 22

Lýsingarprísur fyri m.m.: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 31. mei 1947

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárid

21 Árg.

SAMRÁÐINGARNAR Í KØBENHAVN

Eftir tí, ið frætt er, kunna vit ógvuliga lítið ætla um tær samráðingar, sum nú skulu aftur havast millum Føroyingar og Danir um, hvussu ið verða skal millum hesi bæði londini, Føroyar og Danmark. Og vit kunnu heldur ikki vænta, at nökur tíðindi koma fram, fyrrrenn liðugt er, og menn fara heimaftur hvør til sitt. Dansk blöð ella stjórnmenn hava einki tikið til orða og lagt fram sína hugsan um, hvat væntast kann burtur úr hesum nýggju tingingunum. Tað er sum eitt blað her í Føroyum tók til her fyrri: at her valdar tógn allastaðni.

Tað er eitt at festa seg við hesa ferðina, sum er ódrvisi enn hina ferðina. Tað er sum hin danska tingingarnevndin er sett saman. Hina ferðina vóru tað bert ráðharrar úr donsku vinstrustjórnini, ið tingaðust við Føroyingar. Hesa ferð eru ikki bert ráðharrar í nevndini, men maður úr hvørjum politiskum flokki í Danmark sum umboð hevur á danska ríkisdegi.

Sjálvandi kann í hesum viðfangi verða sagt, at teir donsku tingingarmenninir hövdu frammanundan samráðst við hin danska ríkisdagin, og at allir politiskir flokkar í landinum stóðu í hesum spurningi aftanfyrri tað tilboð, ið hin danska stjórnin legði fram fyri føroysku sendinevndina at fara heim aftur til lögtingið og fólk í við.

Men hóast tað, so mugu vit hava loyvi til at leggja ein týðning í tað, at danska nevndin undir hesum samráðingunum er umboðað av øllum politiskum flokkum í Danmark. Við hesum tingingum má so stalt koma fram fullvegis allar áskodanir viðvíkjandi tí danskføroyska spurninginum. Og at tingingarnar mugu verða ávirkaðar og fáa ein dóm av tí, at so nógvir ymiskir politikarar verða við, kann eingin taka seg aftur í at halda. Hetta eru eisini menn, sum fingist hava við henda flókta spurning. Fleiri av teimum hava verið í Føroyum, summir í donsku sendinevndini, sum send varð upp higgar at kanna viðurskiptini aftaná fólkaatkvøðuna um stjórn-

arspurningin. Men frá hesari metan um so sum ein nevnd er sett saman og so til at skapa sær hugsan ella ætlan um eitt úrslit burtur úr tí, hesir meir skulu tosa um, er langt lopp. Báðar nevndirnar skulu hava eitt tingingargrundarlag, so her er nakað at byggja á og ganga út frá. Nakað, sum báðir partar hava at miðja seg eftir. Saman um tikið kann so verða sagt, at hesar báðar samráðingarnevndirnar, sum nú í hesum døgum eru saman komnar at tosa um henda spurning, sum higartil hevur verið so sera ringur at greiða, skuldu havt betri líkindi enn hinar fyrru at komu til eina semju og funnu fram á eitthvørt, sum skapað kundi politiskan frið.

Hesar nevndirnar eru sum ávíst fjölbroyttar, settar saman av nógvum góðum og frisinnaðum monnum, og aftur at tí: hava royndirnar at fara eftir og gera burtur úr.

Stættastríð.

(Framhald)

Klandur og stríð byggir aldri upp men bara brýtur niður. Tað er tí harmuligt, at okkara litla samfelag skal plágast av stættastríði. Eg skilji tí væl teir menn, sum taka til pennin tá ið tað sær út til at streikur og tilikt stendur fyri durum, og at teir royna at mæla til frið. Men tá ið menn samstundis skjóta eftir socialistum, so er tað heilt við síðuna av; tí socialisman er nettupp tann politikur, sum arbeiðir fyri at útrudda alt stættastríð bæði her í Føroyum og allastaðni um heimin.

Hin kapitalistiska søgan og veraldarsøgan í heila tikið er um bardaga og stríð, og sum oftast er tað stættastríð ella orsakað av stættamuninum. Ja, enn tá religionssøgan er manga staðni merkt av stættastríði.

Føroyasøgan ber manga staðni boð um stættastríð.

Okkara tjóðskapardagur — ólavsókdagur — ber eisini minni um stættastríð. Hetta komi eg kanska aftur til seinri.

Lika frá oldtíðini hevur tað verið soleiðis, at tey sum hava

borið ta tyngstu byrðuna hava altið haft tey ússaligastu korini.

Henda órættin vil socialisman útrudda. Vit vilja, at tann arbeiðandi fjöldin skal fáa fullt virði fyri sitt stríð, og tað fær hon aldri fyrr enn socialisman hevur vunnið fullan og heilan sigur. Ein kompromis-politikur kann gera gagn her og har, og noktast kann ikki, at stórir framburður sæst allastaðni og eisini her í Føroyum, síðan socialisman fekk ávirkan á landastýrið; men ein ávirkaði kompromispolitikur kann aldri føra heilt á málið, nevniliga at frigera fjöldina og gera hana fullt út til harra yvir produktions-ambodunum soleiðis at hon kann eiga fullt virði fyri sitt strev nevniliga eiga ágóðan óskerdan.

Á hvørjum vári sita menn og trætast um hvussu mong procentir fiskimenn skulu fáa av tí fiski teir sjálvir hava veitt. Er hetta annað enn órskapur? Eftir socialistiskum reglum skal ein fiskimaður sjálvandi eiga öll 100% íni, aftaná at allar útreiðslur eru frádrignar. Men ofta kemur streika at standast av tí óskili, at kapitalistar skulu hava part burtur av tí, sum fiskimenn veida. Hetta er órskapur og hesin kapitalistiski órskapurin er tað sum er atvoldin í øllum stríði í verðini, tí hetta óskilið er ikki einans tá ið talað verður um fisk. Nei allastaðnis skulu kapitalistar hava so og stóran part burtur av ágóðanum. Ella lat meg siga sum er: kapitalistarnir kanna sær alt sum er og teir vilja hava rætt til at avgera, hvat ið slit-

maðurin skal hava í staðin fyri umvent.

Her vil onkur siga, at kapitalistarnir eiga skipini. Jú, tað er rætt; men minnst til, at javnaðarmenn settu uppskot fram um, at fátaekir menn og samtök av fiskimonnum bert skulu rinda 5% — hægst 10% — av tí sum skip kosta nettupp fyri at fiskimenn og feløg skulu koma at eiga skipini, og soleiðis skuldi okkara samfelag sleppa frá klandri og stættastríði. Men hinir báðir flokkarnir á tingi feldu javnaðarmannauppskotið — hetta eins og mong onnur sum miða imóti at skapa semju og frið í okkara litla samfelag.

Hinir báðir flokkarnir vilja, at stættir skulu verða. Teir upphalda tí kapitalistiska stýrslagnum við stættamuni og stættastríði í staðin fyri semju, javnað, bróðurskap og frælsi.

(Meira.)

J. H. Danbjörg.

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrugv

Tlf. 443

FØROYSK

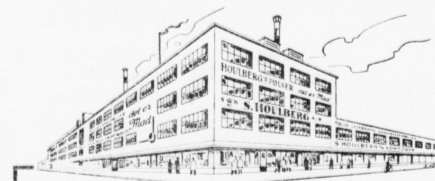
grønsápa

er tann besta

Vit levera

KJØT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVES

í allar bestu kvalitetum.

Umboð:

Otto Jacobsen
Vestmanna

S. HOULBERG A/s

Fedevarer - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

KØDBYEN

Statskontrol 352

KØBENHAVN